

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Bálint Csaba Ügyvédi Iroda (**cím**, ügyintéző: dr. Bálint Csaba ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek, dr. Szentés T. István ügyvéd (**cím**) által képviselt I.rendű alperes neve(I.rendű alperes címe) I. rendű, II.rendű alperes neve(II.rendű alperes címe.) II. rendű, dr. Barbél Mónika ügyvéd (**cím**) által képviselt III.rendű alperes neve (III. rendű alperes címe)III. rendű alperesek ellen hagyatéki hitelezői igény megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. december 7. napján meghozott 21.P.23.239/2013/98. számú ítélete ellen a felperes részéről 101. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 50.000 (Ötvenezer) forint, a III. rendű alperesnek 63.500 (Hatvanháromezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 294.800 (Kétszázkilencvennégyezer-nyolcszáz) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes édesanyja, **Sz.N.-né** (továbbiakban: örökhagyó) 2007. augusztus 8-án végintézkedés hátrahagyásával elhunyt. Végintézkedés hiányában törvényes örökösei gyermekei, a felperes és **Sz.K.**. Az örökhagyó a 2007. február 4-én kelt írásbeli magánvégrendeletében úgy rendelkezett, hogy a **b.-i Sz.** utca 11. szám alatti ingatlan tulajdonában álló 9/10 részét unokája, **Sz.Á.** örökölje, az 1.500.000 forint készpénze és teljes ingó vagyona örököseül a felperest nevezte meg. Az örökhagyó lakóhelye szerinti illetékes polgármesteri hivataltól az örökhagyó hagyatéki leltára 2007. szeptember 25-én érkezett meg az I. és II. rendű alperesek jogelődjéhez, dr. **N.O.** közjegyzőhöz (továbbiakban: közjegyző). Az iratok megérkezését követően a közjegyző megkeresést intézett az ... Bankhoz az örökhagyó bankszámla egyenlegének közlésére, megkereste a **M.** Kamara nyilvántartását az örökhagyó végintézkedéséről. A hagyatéki ügyben 2007. december 18. napjára tűzött ki tárgyalást és felhívta a kiskorú **Sz.Á.** anyját, **Sz.K.-t**, hogy a tárgyalásra a kiskorú gyermek elhelyezésére vonatkozó ítéletet hozza magával.

A 2007. december 18-i tárgyaláson a közjegyző kihirdette az örökhagyó 2007. február 4-én kelt írásbeli magánvégrendeletét és megállapította, hogy az nem felel meg az alaki érvényességi kellékeknek, mert az örökhagyó aláírását két tanú nem hitelesítette, azt csupán az okiratot szerkesztő ügyvéd látta el ellenjegyzéssel. A felperes az örökhagyó ingó hagyatékának leltározását kérte. A közjegyző a tárgyalást elhalasztotta és elrendelte az ingóságok leltározását.

A leltár beérkezését követően a közjegyző az újabb tárgyalást 2008. március 12. napjára tűzte ki. A felperes a tárgyalás elhalasztását kérte, mert a hagyatékba tartozó ingatlanra tulajdoni igény miatt osztályos egyezséget kívánnak kötni. **Sz.K.** jogi képviselője előadta, hogy az örökhagyó után szóbeli végrendelet maradt, a tanúk nevét és címét írásban utóbb bejelenti, melyre tekintettel ő is kérte a tárgyalás elhalasztását. A közjegyző a tárgyalást elhalasztotta, majd rendelkezett kiskorú **Sz.Á.** részére eseti gondnok kirendeléséről.

A közjegyző a 2008. április 23. napjára kitűzött tárgyaláson kihallgatta a **Sz.K.** által bejelentett három szóbeli végrendeleti tanút, majd a kihirdetett .../18. számú hagyatékátadó végzéssel az örökhagyó leltárba vett ingatlan hagyatékát, a **b.-i Sz. utca 11. szám alatti ingatlan 9/10 részért** a szóbeli végrendelet alapján ideiglenes hatállyal kiskorú **Sz.Á.-nak** adta át. A további leltárba vett hagyatéki vagyontárgyakat (... lakossági folyószámla: 537.239 forint egyenleg és 5.683.663 forint lekötött betét, a **b.-i Sz. utca 11. szám alatti ingatlanban** leltározott ingóságokat, összesen 86.200 forint értékben és az örökhagyó utolsó havi nyugdíját körülbelül 60.000 forint értékben) teljes hatállyal törvényes lemenő ágbeli öröklés jogcímén a felperesnek és **Sz.K.-nak** adta át egymás közt egyenlő arányban. A végzés indokolása szerint az örökhagyó után ügyvéd által szerkesztett írásbeli magánvégrendelet maradt, ami azonban a Ptk. 629. § (1) bekezdés b) pontja szerint érvénytelen, mert az örökhagyó aláírását két tanú nem hitelesítette. A hagyatéki eljárásban kihallgatott három szóbeli végrendeleti tanú egyértelműen nyilatkozott arról, hogy az örökhagyó ingatlanát feltétlenül unokájára, kiskorú **Sz.Á.-ra** hagyta. Mivel az ingatlan hagyaték tekintetében az örökösök között öröklési vita van, a közjegyző az ingatlan átadásáról a szóbeli végrendelet alapján ideiglenes hatállyal rendelkezett. A további hagyatéki vagyontárgyakat a Ptk. 607. § (1) és (2) bekezdései alapján törvényes lemenő ágbeli öröklés jogcímén az örökhagyó két gyermekének adta át teljes hatállyal.

A hagyatékátadó végzés teljes hatályú rendelkezése alapján az ... Bank Nyrt. 2008. június 23-án az örökhagyó hagyatékaként a felperes részére 3.148.512 forintot fizetett ki.

A felperes a hagyatékátadó végzés ellen fellebbezést nem terjesztett elő. 2008. június 4-én a Pesti Központi Kerületi Bíróságon keresetlevelet nyújtott be, melyben **Sz.Á.** és **Sz.K.** alperesekkel szemben az örökhagyó szóbeli végrendelete érvénytelenségének megállapítását kérte. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a keresetlevelet a Fővárosi Bírósághoz áttette. A Fővárosi Bíróság a 2010. március 2. napján meghozott 4.P.25.036/2008/9. számú ítéletével megállapította, hogy a felperes és az I. rendű alperes (**Sz.Á.**) viszonyában az örökhagyó 2007. július 18-án tett szóbeli végrendelete érvénytelen. Az ítéletet a Fővárosi Ítéletábrla a 2011. február 24. napján meghozott 1.Pf.21.176/2010/3. számú ítéletével helybenhagyta.

A felperes a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 2009. június 5. napján kérelmet terjesztett elő az örökhagyó hagyatéki eljárásában hozott .../18. számú hagyatékátadó végzés alapján 43.100 forint erejéig végrehajtási záradék kiállítására. A bíróság a végrehajtási záradék kiállítását megtagadta. A végzés indokolása szerint, a végrehajtást kérő a hagyatékátadó végzésben öröklés címén részére járó ingóságok leltári becsértéke összegének felét kívánta érvényesíteni az adóssal szemben. A hivatkozott hagyatékátadó végzés nem tartalmaz rendelkezést arra vonatkozóan, hogy az adós köteles lenne az adott összeget a végrehajtást kérő részére megfizetni, melyből következően a közjegyzői okirat nem tartalmaz szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló, vagy egyoldalú kötelezettségvállalást. Erre tekintettel a végzés alapján végrehajtás elrendelésének nincsenek meg a Vht. 21. § (1) bekezdése szerinti feltételei, melyre figyelemmel a bíróság a végrehajtási záradék kiállítását, mint alaptalant megtagadta. A végzés ellen a felperes fellebbezést nem terjesztett elő.

A szóbeli végrendelet érvénytelenségének megállapítására irányuló per befejezését követően a Fővárosi Bíróság visszaküldte a közjegyzőnek az örökhatályú hagyatéki iratait és megküldte az ügyben hozott első- és másodfokú ítéleteket. Az iratok a közjegyzőhöz 2011. június 20-án érkeztek meg, aki 2011. július 5. napjára tűzött ki tárgyalást, melyre az érdekelteket megidézte. A 2011. június 29. napján meghozott 31. sorszámú végzésével a kitűzött tárgyalást **Sz.K.** telefonbejelentése alapján elhalasztotta azzal, hogy új határnapot hivatalból tűz ki. A felperes képviselője a 2011. június 30-án a közjegyzőnek küldött e-mailben bejelentette, hogy ügyfele a tárgyalás elhalasztását tudomásul veszi, de kéri, hogy a közjegyző a nyári ítélkezési szünetre tekintettel az új tárgyalás időpontját lehetőség szerint július 15-ig, de legkésőbb július 22-ig tűzze ki, mert a jogerős ítéletre tekintettel az eljárás rövid idő alatt rendezhető.

A felperes 2011. július 6-án a közjegyző ellen panaszt, illetve elfogultsági kifogást, valamint kártérítési igényt jelentett be a **B. Kamarához**. A kizárás kérdésében a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2011. szeptember 23. napján meghozott 1.Pk.175.774/2011/4. számú végzéssel határozott, a kizárási kérelemnek helyt adott és az örökhatályú hagyatéki eljárásának lefolytatásából dr. **N.O.** közjegyzőt kizárta. A **B. Kamara** a 2011. október 6-án kelt és aznap e-mailben továbbított levelében tájékoztatta dr. **N.O.** közjegyzőt, hogy kizárására tekintettel a hagyatéki eljárás lefolytatására dr. **R.L.** közjegyzőt jelöli ki. Dr. **N.O.** közjegyző az örökhatályú hagyatéki iratait a 2011. november 7. napján kelt átirattal küldte meg a kijelölt közjegyzőnek, akihez az iratok 2011. november 11-én érkeztek meg. A kijelölt közjegyző a 2011. november 18. napján meghozott .../2. számú végzésével az örökhatályú **b.-i Sz. utca 11. szám** alatti ingatlan 9/10 részét a törvényes öröklés jogcímén, egymás közt egyenlő arányban az örökhatályú gyermekeinek, a felperesnek és **Sz.K.-nak** adta át. A végzés 2011. december 21. napján emelkedett jogerőre. A jogerős végzés alapján a felperes tulajdonjoga az ingatlanra 2012. április 4-én került az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre.

Dr. **N.O.** közjegyző 2012. április 4-én elhunyt. Leltár szerinti hagyatéka a **M. Kamarától** járó még ki nem fizetett 835.251 forint, továbbá a helyszíni ingó leltárban feltüntetett ingóságok voltak 20.500 forint összértékben. A hagyatékot dr. **G.S.** közjegyző a 2012. július 30. napján meghozott végzésével a törvényes öröklés rendje alapján az I. és II. rendű alpereseknek adta át. A végzés szerint a bejelentett hagyatéki terhek: az örökösök által viselt temetési költség 243.415 forint, az örökösök által bejelentett 218.368 forint iparüzési adótartozás, a **M. Kamara** által bejelentett 55.500 forint archiválási díj, valamint a felperes által bejelentett 5.766.626 forint összegű kártérítés.

A felperes jelen perben módosított keresetében az I. és II. rendű alperesekkel szemben annak megállapítását kérte, hogy jogelődjük az örökhatályú hagyatéki eljárása során jogellenesen kárt okozott, amelyért a Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján felelősséggel tartozott. Kérte továbbá, hogy a bíróság az alpereseket egyetemlegesen kötelezze 3.684.664 forint kártérítés és abból 684.664 forint után 2008. április 23-tól, 3.000.000 forint után pedig 2007. december 18. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére.

A felperes állítása szerint az örökhatályú hagyatéki ügyében eljáró közjegyző, az I. és II. rendű alperesek jogelődje, nyilvánvalóan és kirívóan súlyos jogalkalmazási, jogértelmezési tévedéssel és mulasztásaival kárt okozott, amiért a Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján felelősséggel tartozik. A közjegyző az első tárgyalást 2007. december 18. napjára tűzte ki, azonban a kiskorú **Sz.Á.** részére nem rendelt ki ügygondnokot és a tárgyalást három hónappal későbbre, 2008. március 12. napjára halasztotta el. A kiskorú javára szóló ügyvédnél letétbe helyezett írásbeli magánvégrendelet alaki hibák miatt nyilvánvalóan érvénytelen volt. Ezt követően jelentette be **Sz.K.**, hogy az örökhatályú után szóbeli végrendelet maradt, azt azonban semmivel sem tudta igazolni. Ennek ellenére a

közjegyző hozzájárult a tanúk 8 napon belüli bejelentéséhez és a tárgyalást ismét bizonytalan időre elhalasztotta. Az újabb tárgyalásra 2008. április 23-án került sor, melyen a közjegyző a szóbeli végrendeleti tanúkat kihallgatta. Vallomásuk alapján nyilvánvaló volt, hogy az ügynevezett szóbeli végrendelet nem felel meg a Ptk. 634. §-ában és a 635. § (1) bekezdésében foglaltaknak, mert a tanúk csupán arról tudtak nyilatkozni, hogy az örökhagyó unokájára kívánta hagyni a házát. A közjegyző a hiányos bizonyítási eljárás alapján a nyilvánvaló ellentmondásokat figyelmen kívül hagyva, a tényeket kirívóan okszerűtlenül értékelve hozott döntést és az örökhagyó ingatlan hagyatékát ideiglenes hatállyal a szóbeli végrendelet alapján kiskorú **Sz.Á.**-nak adta át. Ezzel a döntésével hosszú évekre elzárta a felperest törvényes örökségétől, mellyel kapcsolatos igénye érvényesítéséhez pert kellett indítania, ami az elsőfokú ítélet elleni fellebbezés folytán jelentős ideig elhúzódott. Kifogásolta továbbá a felperes, hogy a közjegyző a hagyatékátadó végzésben nem rendelkezett arról, hogy a felperes testvére, **Sz.K.** a hagyatékba tartozó ingók birtokosaként a felperest illető örökrészt köteles átadni, emiatt a felperes a hagyatékátadó végzés alapján végrehajtási záradék kibocsátását kérte, azt azonban a bíróság megtagadta. A per jogerős befejezését követően az ügy 2011 nyarán visszakerült a közjegyzőhöz, aki folytatta az eljárását, a kitűzött tárgyalást azonban bizonytalan időre ismét elhalasztotta, **Sz.K.** telefonon történő egyoldalú bejelentésére, továbbá a felperes kérése ellenére nem volt hajlandó az újabb tárgyalást a törvénykezési szünet előtti időpontra kitűzni. Erre tekintettel a felperes türelme elfogyott és elfogultsági kifogást jelentett be a közjegyző ellen, melynek a Pesti Központi Kerületi Bíróság helyt adott és a közjegyzőt az eljárásból kizárta. A **B. Kamara** 2011 októberében hívta fel a közjegyzőt arra, hogy az ügy iratait 8 napon belül küldje meg az eljárásra kijelölt dr. **R.L.** közjegyzőnek, aki ennek határidőben nem tett eleget és az iratokat csak egy hónap eltelte után továbbította.

A közjegyző magatartása miatt a felperest anyagi hátrány érte, mert perindítása folytán előlegeznie kellett a kereseti illeték egy részét, ki kellett fizetnie az első- és másodfokú eljárásban a képviselőivel felmerült ügyvédi munkadíjat. Ezért a felperesnek és házastársának 2010. február 2-án 500.000 forint szabad felhasználású hitelt kellett felvenniük, hogy létfenntartásukat fedezni tudják. A kölcsönt havi 18.850 forintos részletekben kell visszafizetni, ami kamatokkal együtt 678.600 forint. Ebből álláspontja szerint 178.600 forint kamat a közjegyző által okozott kár, mert a hitel felvételére nem került volna sor, ha a közjegyző szakmailag helyes döntést hoz a hagyatékkal kapcsolatban és a felperes nem kényszerül a hagyatékátadó végzés peres úton való megtámadására. Emellett a közjegyző téves hagyatékátadásával okozati összefüggésben a felperes idegállapota leromlott, maradandó egészségkárosodása keletkezett. Ennek következtében két év alatt körülbelül 15-20 kg-t hízott, ami teljes ruhatár cserét igényelt, melynek költségét 300.000 forintban jelölte meg. Fizikai és pszichikai egészségromlása miatt rendszeresen orvoshoz kellett járnia, idegállapota miatt gyógyszerelésre szorult, az idegi állapota javítására felírt gyógyszer költsége 2010. szeptember 20-tól 37.996 forint volt. A gyógyszeres kezelés mellékhatásait ellensúlyozó vény nélkül kapható gyógyszerek szintén anyagi ráfordítást igényeltek, amelynek összköltségét 206.064 forintban jelölte meg.

Az eljárás során érzett düh és tehetetlenség a felperesnél szorongást, kilátástalanságot és elkeseredettséget ébresztett, a várakozás hosszú hónapjai alatt mély depresszió alakult ki nála. Állapotromlása 2008-2009-ben kezdődött, amellyel először háziorvosánál jelentkezett, majd szakorvosi kezelésben részesült. A ... Kórház pszichiátriai szakrendelésén megállapították, hogy az utóbbi időben sok stressz érte, családi problémáit nehezen tudta megoldani, a megállapított diagnózis közepes depressziós epizód volt, amely miatt ma is folyamatosan kezelés alatt áll és különféle antidepresszánsokat kell szednie. A testi és lelki maradandó egészségkárosodása a közjegyző irányába tanúsított magatartása és az ezzel szemben érzett tehetetlenség okozta és a hosszú éveken át tartó rendkívüli feszültség miatt következett be. Mindezekre tekintettel 3.000.000 forint nem vagyoni kár megtérítését igényelte.

A felperes álláspontja szerint az I. és II. rendű alperesek nem csak a hagyatékkal, hanem saját vagyonukkal is felelnek a jogelődjük által okozott kárért, mert tudomást szerezve a felperes kárigényéről, azt a III. rendű alperesnek nem jelentették be. Emellett a III. rendű alperes a közjegyző felelősségbiztosítása alapján köteles a kárt megtéríteni. Mivel a felperes számára a biztosítási szerződés feltételei nem voltak hozzáférhetők, vele szemben a III. rendű alperes a követelés elévülésére nem hivatkozhat, mert a felperes vele szemben igényét menthető okból nem tudta érvényesíteni, mert a közjegyző a kárigényt a III. rendű alperesnek nem jelentette be.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az I. és II. rendű alperesek hivatkoztak arra, hogy a felperes kártérítési igénye érvényesítésének Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti feltételei nem állnak fenn, mert az ideiglenes hagyatékátadó végzés ellen a rendes jogorvoslatot nem merítette ki, a közjegyző végzése ellen fellebbezést nem terjesztett elő. Emellett álláspontjuk szerint jogelődjük kártérítési felelősséget megalapozó jogellenes magatartást nem tanúsított. Az ítélkezési gyakorlat szerint, a kártérítési felelősséget megalapozó magatartásnak csak kirívóan nyilvánvaló jogértelmezési vagy jogalkalmazási hiba minősül, ami a perbeli esetben nem állt fenn. Ez irányadó a végrehajtási záradékra vonatkozó felperesi kérelemre is, mert az azt elutasító végzés ellen a felperes szintén nem terjesztett elő fellebbezést. Annak oka, hogy az örökható hagyatéki iratai az eljárásra kijelölt közjegyző részére csak mintegy egy hónap múlva kerültek megküldésre, vélhetően jogelődjük előrehaladott rákos megbetegedése miatti egészségromlás volt. Mindezek mellett az I. és II. rendű alperesek vitatták a felperes által megjelölt kár bekövetkezését, annak összegét, továbbá a hivatkozott jogellenes magatartás és a kár közötti ok-okozati összefüggést. Tagadták, hogy a felperes által hivatkozott, 2011. július 1-jén kelt levelét jogelődjük megkapta. Mindezek mellett hivatkoztak arra is, hogy a jogelődjük tartozásai hagyatékát jelentősen meghaladták, ezért marasztalásuknak nincs helye.

A III. rendű alperes egyrészt csatlakozott az I. és II. rendű alperesek érdemi ellenkérelmében kifejtettekhez, továbbá álláspontja szerint helytállási kötelezettsége nem áll fenn, mert a biztosítási szerződés a közjegyző halálával megszűnt. A biztosítási szerződés alapján térítésre akkor köteles, ha a kárigény a szerződés hatálya alatt bejelentésre került, ami azonban a perbeli esetben nem állt fenn, mert a közjegyző haláláig a felperes által támasztott kárigény bejelentésre nem került. A Ptk. 599. § (2) bekezdése alapján vele szemben a károsult közvetlenül igényt nem érvényesíthet. Mindezek mellett a biztosítási szerződés szerint vele szemben a kártérítési igény két év elteltével elévült.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 460.000 forint, míg a III. rendű alperesnek 233.976 forint perköltséget. További rendelkezése szerint, a le nem rótt 257.100 forint kereseti illetéket és az állam által előlegezett 388.748 forint költséget az állam viseli.

Az ítélet indokolása szerint a kereset alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a közjegyző eljárására irányadó 6/1958. (VII.4.) IM rendelet (továbbiakban: He.) 33. §-a, 37. § (1) bekezdése, a 39. § (1) bekezdése, a 40. § (3) és (5) bekezdései és a 46. § rendelkezései alapján vizsgálta a közjegyző eljárását. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapította, hogy a közjegyző a 2007. december 18. napjára kitűzött első tárgyalást a felperes kérésére halasztotta el, mert az ő képviselője indítványozta az örökható ingóságai leltározását, készpénze felkutatását. A **B.** Polgármesteri Hivatal az örökható által lakott ingatlanban az ingó leltárt 2008. január 22-én vette fel. A 2008. március 12-i tárgyaláson ismét a felperes jogi

képviselője kérte a tárgyalás elhalasztását, előadva, hogy az ingatlanra osztályos egyezséget akarnak kötni. Ezzel egyidejűleg ezen a tárgyaláson jelentette be **Sz.K.** jogi képviselője, hogy az örökhagyó után szóbeli végrendelet maradt, a végrendeleti tanúk nevét és elérhetőségét azonban ekkor nem tudta bejelenteni. Mindezekre tekintettel a közjegyző a He. 37. § (1) bekezdése és a 46. §-a alapján helyesen járt el, amikor a hagyatéki tárgyalást elhalasztotta és felhívta **Sz.K.** törvényes örökösét a végrendeleti tanúk neve és lakcíme bejelentésére. Ezt követően az újabb, a 2008. április 23-i tárgyaláson hallgatta ki a közjegyző a szóbeli végrendeleti tanúkat, majd a He. 57. § (4) bekezdése alapján kihirdette a részben ideiglenes, részben teljes hatályú hagyatékátadó végzést. Tekintettel arra, hogy a 2007. július 18-i szóbeli végrendelet érvényességét a felperes vitatta, a He. 61. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak alapján a közjegyző az örökhagyó ingatlan hagyatéka átadásáról csak ideiglenesen rendelkezhetett és a szóbeli végrendelet fennállásának feltételeit kizárólag alaki szempontból vizsgálhatta. A Fővárosi Bíróság a 4.P.25.036/2008/9. számú ítélete indokolásában a felperes jelen perbeli előadásával szemben megállapította, hogy az örökhagyó 2007. július 18-án délután a gépkocsiban két tanú, **K.E.Á.** és dr. **L.E.** együttes jelenlétében szóbeli végrendeletet tett, amelyben ingatlana örököseként unokáját, kiskorú **Sz.Á.**-t jelölte meg. Ekkor azonban az örökhagyónál életét fenyegető rendkívüli helyzet nem állt fenn és írásbeli végrendelet megtételére alkalmas állapotban volt. Ez igazolja, hogy az örökhagyó két tanú együttes jelenlétében szóbeli végrendeletet alkotott, melyből következően a Ptk. 635. § (1) bekezdése szerinti feltételek megvalósultak. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokai alapján helybenhagyta. Mindezekre tekintettel a közjegyző a szóbeli végrendelet alaki feltételeit helyesen megítélve adta át az ingatlan hagyatékot ideiglenes hatállyal a szóbeli végrendeletben megjelölt kiskorú **Sz.Á.**-nak.

A közjegyző helyesen rendelkezett az örökhagyó ingó hagyatékának törvényes örökösök részére való átadásáról is, ami **Sz.K.** örökös terhére ingó kiadására vonatkozó kötelezettséget nem tartalmazhatott. Az örökhagyó ingatlanában felvett leltárban feltüntetett ingóságokat ugyanis a törvényes örökösök közösen örökölték, mellyel közöttük közös tulajdon keletkezett, ami megegyezésük hiányában perben szüntethető meg. Ebből következően a közjegyző a hagyatékátadó végzésben az ingók megosztásáról és ezzel kapcsolatban **Sz.K.** ingók kiadására vonatkozó kötelezettségéről sem rendelkezhetett.

A He. 73. § (1), (2) és (4) bekezdései, a 75. § (1)-(2) bekezdése, valamint a 76. § (1) bekezdése rendelkezéseinek ismertetését követően az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az örökhagyó hagyatéki ügyében eljáró közjegyző az .../18. számú hagyatékátadó végzésben a He. 75. § (1) bekezdése és a 73. § (4) bekezdése alapján tájékoztatta az érdekelteket a jogorvoslati lehetőségről. E szerint a végzés ellen annak kézbesítésétől számított 15 napon belül van fellebbezésnek helye, továbbá külön figyelmeztette a felperest, hogy a hagyatékátadó végzés ideiglenes hatályú rendelkezésénél figyelembe nem vett igényeit 30 napon belül perben érvényesítheti.

A szóbeli végrendelet érvénytelenségének megállapítására irányuló per befejezését követően a hagyatéki iratok 2011. június 20-i visszaérkezését követően a közjegyző haladéktalanul rendelkezett 2011. július 5. napjára a hagyatéki tárgyalás kitűzéséről. A kitűzött tárgyalást **Sz.K.** kérelmére elhalasztotta, amit a felperes - képviselőjének beadványából kitűnően - nem sérelmezve tudomásul vett. Ehhez képest már másnap panaszt és elfogultsági kifogást terjesztett elő a **B.** Kamaránál, ami július 6-án került iktatásra. Az 1991. évi XLI. törvény 172/B. § (3) bekezdése szerint, amennyiben a kizárási okot nem a közjegyző jelentette be, illetőleg kizárásához nem járult hozzá, a kizárásról a Pp. megfelelő szabályainak alkalmazásával az érintett közjegyző székhelye szerint illetékes helyi bíróság peres eljárásban határoz. E törvény 173. §-a értelmében azokban az eljárási kérdésekben, amelyet a hagyatéki eljárásról és egyéb nem peres eljárásokról szóló jogszabályok nem

rendelkeznek, a Pp. és annak végrehajtásáról szóló jogszabályok megfelelően irányadók. Ebből következően a Pp. 13. § (1) bekezdés e) pontja szerint a közjegyző az ellene bejelentett kizárási kérelem elbírálásáig az ügyben érdemi döntést nem hozhat, a hagyaték átadásáról nem rendelkezhet. Ebből következően, annak előterjesztését követően a felperes kizárási kérelme akadályozta, hogy az ügyben eljáró közjegyző a hagyaték átadásáról rendelkezzen. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2011. szeptember 23-án meghozott 1.Pk.175.774/2011/4. számú végzésével a felperes kérelmének helyt adva, a hagyatéki ügyben addig eljáró közjegyzőt kizárta, melyre tekintettel a **B. Kamara** volt jogosult rendelkezni az ügyben eljáró közjegyző kijelöléséről. A **B. Kamara** a 2011. október 6-án megküldött e-mailben tájékoztatta az I. és II. rendű alperesek jogelődjét, hogy kizárása folytán az eljárásra dr. **R.L.** közjegyzőt jelölte ki. Ekkor már az I. és II. rendű alperesek jogelődje súlyos betegségei folytán rendkívül elesett és gyenge állapotban volt, ezért terhére az iratok kijelölt közjegyző részére való késedelmes megküldése nem minősül kirívóan súlyos mulasztásnak.

Az elsőfokú bíróság a perben kirendelt orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy a felperes rekurrens depresszió betegségben szenved, hullámzóan, hangulati letörtséggel jelentkező mentális zavara van, ami egyensúlyban van és súlyos depresszív tüneteket nem mutat. Állapota rendszeres, folyamatos pszichiátriai gondozást fenntartó gyógyszeres kezelést igényel, ami a szakmai protokollnak, szabályoknak megfelelően történik. A rekurrens depresszió kialakulása közvetlenül nem hozható okozati összefüggésbe a perben sérelmezett cselekményekkel, a tudomány jelenlegi állása szerint ennek kialakulása egyértelműen nem tisztázott, az részben genetikai meghatározottság, részben személyiség jellemzőkkel áll összefüggésben. A depressziós epizódok kialakulásában számtalan, a gyermekkorig visszavezethető familiáris kontaktusok, a felperes édesanyjának halála, a jelen peres eljárás is szerepet játszott, aktuálisan tünet-gazdagabb időszakokat létrehozva, amelyek százalékos aránya igazságügyi szakértői módszerekkel nem határozható meg. Mindezekből következően nem állapítható meg, hogy a felperes testi és lelki egészségromlását eredményező rekurrens depresszió megbetegedését a hagyatéki eljárás okozta, melyből következően a felperes által kifogásolt magatartás és az egészségromlásából eredő kár között az ok-okozati összefüggés nem bizonyított. Ez irányadó a felperes valamennyi vagyoni és nem vagyoni kárigényére is.

Mindezek mellett az elsőfokú bíróság a Ptk. 677. §, a 678. § (1) bekezdése, a 679. § (1) és (2) bekezdései, a 682. § (1) bekezdése és a 683. § (1) bekezdésének felhívásával utalt a hagyatéki hitelezői igények kielégítésére vonatkozó szabályokra. A .../12. számú teljes hatályú hagyatékátadó végzés alapján megállapította, hogy az I. és II. rendű alperesek jogelődjének hagyatéka 855.751 forint volt, melyből a **M.** a jogelődnek járó összegből tartozásaként 712.500 forintot levont, melyből következően az I. és II. rendű alperesek részére csupán 122.751 forint került átutalásra. Ezt meghaladta a Ptk. 677. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, az örökhagyó I-II. rendű alperesek által viselt 243.415 forintos temetési költsége. Erre tekintettel, amennyiben a felperes kártérítési keresete jogalapjában és összecszerúségében is bizonyított volna, a Ptk. 679. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel a hitelezői igény kielégítéséért az I. és II. rendű alperesek nem felelnek. Erre tekintettel a kereset az I. és II. rendű alperesekkel szemben megalapozatlan és azt a bíróság elutasította.

A Ptk. 559. § (1) bekezdése értelmében a felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosított követelheti, hogy a biztosító a szerződésben meghatározott mértékben mentesítse őt olyan kár megtérítése alól, amelyért jogszabály szerint felelős. A (2) bekezdés szerint a biztosító a megállapított kártérítési összeget csak a károsultnak fizetheti, a károsult azonban igényét közvetlenül a biztosító ellen nem érvényesítheti. A biztosított csak annyiban követelheti, hogy a biztosító kezeihez fizessen, amennyiben a károsult követelését ő egyenlítette ki. E törvényi rendelkezések alapján a felperes kártérítési igényét a III. rendű alperessel szemben közvetlenül nem

érvényesítheti (BH1986.146.). Emellett a III. rendű alperes - a jogalap vitatása mellett - helytállóan hivatkozott arra, hogy a felperes követelését a biztosítási szerződés szerinti két éves elévülési határidőn túl terjesztette elő, ezért követelése vele szemben a Ptk. 324. § (1) bekezdése értelmében elévült, az a 325. § (1) bekezdése alapján bírósági úton nem érvényesíthető. Ezzel szemben nem elfogadható a felperesnek az a Ptk. 326. § (2) bekezdésére alapított hivatkozása, miszerint menthető okból követelését az elévülési határidőben nem tudta érvényesíteni. Semmi sem zárta el ugyanis attól, hogy az általa kezdeményezett kizárási kérelem és a közjegyző ellen kétszer előterjesztett panasz mellett kártérítési igényét összegszerűen, pontosan megjelölve a közjegyzőnél előterjessze. Ezért az elsőfokú bíróság a keresetet a III. rendű alperessel szemben is elutasította.

A felperes pervesztes lett, ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte őt az alperesek részére a perköltség, a képviselőjükkel felmerült ügyvédi munkadíj megfizetésére. A felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt kereseti illetéket és az állam által előlegezett szakértői díjat a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte, hogy az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet változtassa meg, keresetének teljes egészében adjon helyt és kötelezze az alpereseket az első- és másodfokú perköltség megfizetésére. Másodlagos kérelme az ítélet Pp. 252. §-a szerinti hatályon kívül helyezésére irányult. A felperes álláspontja szerint a lefolytatott bizonyításból az elsőfokú bíróság téves és okszerűtlen következtetéseket vont le, a nem megfelelő jogszabályhelyekből téves jogi következtetésre jutott. A felperesi követelés tekintetében az I. és II. rendű alperesek felelőssége fennáll, mert kötelezettségük volt a felperes kártérítési igényének III. rendű alperes részére való bejelentése, mivel édesanyjuk hagyatékát teljes egészében átvették, annak minden kötelezettségével együtt. Ezért alappal nem hivatkozhatnak arra, hogy az általuk örökölt hagyaték értéke nem fedezi a kártérítési követelést, mert bejelentésük esetén a kárt a III. rendű alperesnek kellett volna rendeznie. A felperes továbbra is fenntartja azt az álláspontját, miszerint számára a biztosítási szerződési feltételek nem voltak megismerhetők, azokról csak hosszas eljárás után szerzett tudomást, ezért a III. rendű alperes is közvetlenül felelős a kártérítési követelésért. A felperes a közjegyzői eljárással szemben minden lehetőséget kimerített. Panasszal fordult a **B.** és az ... Kamarához, lehetőségeiről azonban tájékoztatást nem kapott, holott a megfelelő tájékoztatást annak ellenére meg kellett volna kapnia, hogy jogi képviselővel járt el. Az elsőfokú ítélet a 17. oldalon idézi a perben kirendelt szakértő azon megállapítását, hogy a felperesnél egy-egy tünetgazdagabb időszakban az aktiváló életesemények is szerepet játszottak, mellyel kapcsolatban a felperes álláspontja szerint ilyen volt a közjegyző gondatlan eljárása. Erre tekintettel a felperes értetlenül áll az elsőfokú bíróság azon hivatkozása előtt, miszerint az őt ért kárt, illetve annak a sérelmezett magatartással való okozati összefüggését nem bizonyította.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

Az I-II. rendű alperesek álláspontja szerint a fellebbezés egyes hivatkozásai nem értékelhetők, továbbá annak első oldal utolsó három bekezdése nyelvtanilag értelmezhetetlen. Az elsőfokú bíróság a bizonyítási indítványoknak helyt adott, ítéletében részletesen és aprólékosan elemezte a tényeket, amit a fellebbezés nem tudott cáfolni.

A III. rendű alperes nyilatkozata szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat helyesen mérlegelve állapította meg a tényállást és az abból levont következtetése is megalapozott.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabályt nem sértett, a per elbírálásához szükséges bizonyítást lefolytatta, ezért nincs olyan ok, ami az ítélet hatályon kívül helyezését indokolná, melyre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú ítéletet érdemben bírálta felül.

A kereset tárgyában az elsőfokú bíróság elutasító döntése helytálló, annak indokolása azonban hiányos és részben téves.

A felperes a közjegyző hagyatéki ügyben való eljárásával okozott kár megtérítésére kérte az alpereseket kötelezni. Az ítélezési gyakorlat szerint, a kárt közhatalom gyakorlása során vagy az e tevékenység elmulasztásával okozott károkért való polgári jogi kárfelelősségre egységesen minden esetben a per elbírálására irányadó 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 349. § (1) bekezdését kell alkalmazni, annak ellenére, hogy e jogszabályhely kifejezetten csak az államigazgatási, bírósági és ügyészségi jogköröket nevesíti. A közjegyzőség intézménye ugyanis egységesen a magyar igazságszolgáltatás szervezetén belül helyezkedik el, a közjegyzői tevékenység jellegét tekintve egységesen közhatalmi, vagyis az állam igazságszolgáltató funkciója részeként végzett jogszolgáltató hatósági tevékenység. Erre tekintettel a közjegyző közhatalmi tevékenysége gyakorlása során, valamint az e tevékenység elmulasztásával okozott károkért való polgári jogi kárfelelősségére is a Ptk. 349. §-át kell alkalmazni, annak ellenére, hogy e jogszabályhely kifejezetten csak az államigazgatási, bírósági és ügyészségi jogköröket nevesíti (3/2004. Polgári jogegységi határozat). Az elsőfokú bíróság ítéletében a jogszabályi rendelkezések felsorolása körében megjelölte ugyan a Ptk. 349. § (1) bekezdését és idézte annak tartalmát, azt azonban a kereset elbírálásánál figyelmen kívül hagyta, döntése indokolásában ugyanis a kártérítési felelősség megállapíthatóságának e rendelkezés szerinti speciális feltétele tekintetében nem foglalt állást, a közjegyző kártérítési felelősségét a felperes által kifogásolt egyes magatartások tekintetében külön és közvetlenül a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti általános feltételek vizsgálata alapján ítélte meg, ami több okból nem helytálló.

A per elbírálása szempontjából lényeges körülményként kiemelni az ítéltábla, hogy a felperes perbeli követelésével kapcsolatban részletesen ismertette a hagyatéki eljárás menetét, melynek körében kifogásolta a közjegyző egyes intézkedéseit és utalt mulasztásaira. Kárával kapcsolatos nyilatkozatai alapján azonban kétséget kizáróan megállapítható, hogy ténybeli alapját tekintve a közjegyző részéről a perben érvényesített vagyoni és nem vagyoni kárát okozó jogellenes magatartásként kifejezetten a .../18. számú - álláspontja szerint szakszerűtlen - hagyatékátadó végzés meghozatalát jelölte meg, ami miatt öröklési igénye érvényesítéséhez perindításra kényszerült és kárai ebből eredtek. A perindításhoz ugyanis neki kellett a kereseti illeték egy részét előlegeznie, ki kellett fizetnie képviselője munkadíját, emiatt családja létfenntartásának fedezésére kölcsön felvételére kényszerült, mellyel kapcsolatban a közjegyző által okozott kár a felvett hitel kamata. Emellett állítása szerint, ugyancsak az ingatlan téves átadásával okozati összefüggésben, a per miatt évekig fennálló rendkívüli feszültsége okozta testi és lelki maradandó egészségkárosodását, melyre alapítva vagyoni és nem vagyoni kára megtérítését igényelte. Mindezekre tekintettel, a kereset elbírálásához a közjegyző kártérítési felelőssége az általa hozott hagyatékátadó végzés ideiglenes hatályú rendelkezése tekintetében volt vizsgálható.

A Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján a közhatalmi tevékenységgel okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. A He. 73. § (1) bekezdése szerint a hagyatékátadó végzés elleni rendes jogorvoslat a fellebbezés. A felperes álláspontja szerint a szóbeli végrendeleti tanúk vallomása alapján az ingatlan átadása tekintetében a hagyatékátadó végzés egyrészt szakszerűtlen, másrészt az ingóságok tekintetében hiányos volt, mert a közjegyző

nem rendelkezett arról, hogy testvére, **Sz.K.** az ingók birtokosaként köteles a felperes örökrészét kiadni. Mindezek ellenére a felperes a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslatot nem vette igénybe, a hagyatékátadó végzés ellen fellebbezést nem terjesztett elő, ami a közjegyző kártérítési felelősségének megállapíthatóságát kizárja. Erre, valamint az előzőekben kifejtettek tekintettel, az elsőfokú bíróság szükségtelenül vizsgálta a közjegyző valamennyi, felperes által kifogásolt magatartása és mulasztása tekintetében a kártérítési felelősség Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti általános feltételeit.

A közjegyző kártérítési felelőssége megállapíthatóságának hiányában a kereset mindhárom alperessel szemben az előzőek szerinti eltérő indokok miatt alaptalan. Ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta. Pervesztességére figyelemmel a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperesek részére a másodfokú perköltség, a képviselőjükkel felmerült, a pertárgy értéke alapján a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti ügyvédi munkadíj megfizetésére, a III. rendű alperes tekintetében áfával növelten. A felperes költségmentességére tekintettel a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

, 2018. április 19.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

. Hegedűs Mária s.k.
előadó bíró
A kiadmány hitelül:

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
bíró